

Rozesílka Lísky

Informace, náměty a metodická podpora pro EVVO

LÍSKA

V rozesílce 16/2015 najdete pozvánky a informace o akcích v regionu, nabídky programů a služeb, grantové výzvy, zajímavé články i příklady dobré praxe. Dnes přidáváme i metodický list k Mezinárodnímu roku půdy.

Kalendář akcí:

- ✓ **XV. Krajská konference o EVVO**, téma „Poznáváme a objevujeme přírodu“, čtvrtek 12. listopadu 2015, 14115 Bařův institut, Zlín, <http://www.liska-evvo.cz/doc/xv-krajska-konference-o-evvo-ve-zlinskem-kraji-2>
  - ✓ **Workshop pro mateřské školy „Učíme se s POLY“**, 15.-16. října 2015, Hájenka Semetín, Vsetín, <http://www.liska-evvo.cz/doc/dvoudenni-workshop-pro-ucitele-ms-ucime-se-s-poly>
  - ✓ **Ekologická olympiáda pro středoškoláky**, 8.-9. října 2015, Valašské Klobouky
  - ✓ **Seminář Svět v jednom dni pro I. stupeň ZŠ**, 25. listopadu 2015, Vsetín, <http://www.liska-evvo.cz/doc/arpok-spousti-prihlasovani-na-seminare-1>
  - ✓ **Seminář „Učíme se s POLY“ pro MŠ**, 26.11.2015, Vsetín
-
- **Přehled akcí v regionu** najdete na webu Lísky v **Krajském kalendáři akcí**, <http://www.liska-evvo.cz/akce>. Pozvánky na své akce, výstavy, semináře apod., stejně jako zprávy a fotografie z uskutečněných projektů a akcí můžete průběžně zasílat na adresu infoevvo@seznam.cz
  - **Aktuální fotografie z akcí Lísky** najdete na <http://evvo-liska.rajce.idnes.cz/>

Ověťová kampaň Lísky: STROMY a my, 20.9.- 30.10.2015,

Garant: Park Rochus, o.p.s., Uherské Hradiště

Můžete se zapojit do soutěží, programů, vycházek a exkurzí, získat metodické materiály nebo připravit vlastní program ve své organizaci a přiblížit tak téma dětem i široké veřejnosti. Více na <http://www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane> a na Facebooku.

Otevíráme pro vás dva nové akreditované kurzy:

- ✓ **Praktická péče o zahradu společně s dětmi**, 60 hodin, 4 dvoudenní moduly (pátek – sobota), únor 2016 – květen 2017, <http://www.liska-evvo.cz/doc/nabidka-noveho-vzdelavaciho-kurzu-prakticka-pece-o-zahradu-spolecne-s-detmi>
- ✓ **Specializační studium, koordinátor EVVO v MŠ, ZŠ, SVČ**, 250 hodin, vícedenní moduly v období únor 2016 - duben 2017. Závěrečná práce obsahuje Školní program EVVO, vytvořený účastníkem studia pro vlastní školu či školské zařízení, <http://www.liska-evvo.cz/doc/specializacni-studium-pro-skolni-koordinatory-evvo-v-ms-zs-svc>

Aktuální nabídku vzdělávacích akcí Lísky, pozvánky a přihlášky ke stažení zveřejňujeme na www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele.

LÍSKA vyhláší XV. ročník Ceny za přínos k rozvoji environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty ve Zlínském kraji za rok 2015.

Návrh na nominaci může podat kterákoliv fyzická či právnická osoba prostřednictvím úplně a správně vyplněného formuláře a v uvedeném termínu. Nominace bude posuzovat řídicí výbor LÍSKY, posílený o nezávislé osobnosti. O nominaci budou jednotlivci i organizace osobně informováni.

Nominace budou zveřejněny a ceny budou předány na XV. Krajské konferenci o EVVO ve Zlíně ve čtvrtek 12. listopadu 2015. Nominaci, prosím, zašlete nejpozději do **30.10.2015** na adresu:
 Písemně: LÍSKA, z.s., M. Urbánka 436, Rokytnice (Základní škola), 755 01 Vsetín
 Elektronicky: infoevvo@seznam.cz

<http://www.liska-evvo.cz/doc/liska-vyhlasuje-xv-rocnik-ceny-za-prinos-k-rozvoji-environmentalni-vychovy-vzdelavani-a-osvety-ve-zlinskem-kraji-za-rok-2015>

V příloze najdete:

Rozesílku 16/2015 - celý text v PDF
 Nominační list na Cenu EVVO 2015
 Plakáty a pozvánky: Den otevřených dveří biofarma Juré, akce Odlévání stop, Skutečně zdravá škola
 Plakát akcí kampaně Stromy a my
 Pozvánku a přihlášku na XV. Krajskou konferenci o EVVO
 Pozvánku na seminář Svět v jednom dni
 Nabídku výukových programů Líska
 Propozice soutěže Kniha je kamarád
 TZ Stromy a my
 Přihlášku na vzdělávací akce Líska

Klub Líska má 56 členů. Velmi si toho vážíme a děkujeme za Vaši přízeň a podporu.

Pokud se Vám programy a činnosti Líska líbí, máte rádi přírodu, tradice a kulturu (nejen) Zlínského kraje, můžete se stát členem Klubu Líska i Vy. Svým členstvím v Klubu podpoříte naše poslání a programy, a zároveň dáte najevo, že nám fandíte. Více informací [najdete zde](#).

[Přečtěte si](#), jak Klub Líska funguje a co nabízí.

[Přihláška do Klubu ke stažení zde](#)

Informace o klubu i ukázkový list pro rodiny s dětmi najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/klub-liska>

Kde Líska pomáhá

Líska pomáhá konkrétními počiny nebo upozorňuje na projekty a programy, které přinášejí pomoc potřebným. Vy můžete pomáhat s námi:

Korunka Luhačovice

Vznikla po několikaleté usilovné práci na benefičních projektech. Mezi hlavní cíle patří pomoc nemocným a opuštěným dětem především ve Zlínském kraji a nejbližším okolí. Více na www.korunkaluhacovice.cz

Dobrý anděl

Nadační fond DOBRÝ ANDĚL pomáhá rodinám s dětmi, které postihla rakovina nebo jiné závažné onemocnění. Více na <https://www.dobryandel.cz/>

Šíříme myšlenku Dobrého anděla a pomáháme oslovit a získat další Dobré anděly. **Podívejte se na novou kampaň:** <https://www.dobryandel.cz/1500-statecnych>

Čalantika – centrum pro vzdělávání a volný čas v Bangladéši

Centrum Čalantika je jméno chudinského slumu v bangladéšské metropoli Dháce, kde žije více než 12 tisíc lidí. Čalantika je však také název **centra pro vzdělání a volný čas**, které poskytuje základní vzdělání dětem z velmi chudých poměrů a podporuje je v tom, aby začaly chodit do školy a své vzdělání úspěšně dokončily. Centrum nabízí vzdělání také rodičům a opatrovníkům dětí, zlepšuje životní i pracovní podmínky rodin a je oporou celé místní komunity. <http://www.calantika.cz>

Aktuality a novinky

❖ Jak učit POLY

V LÍSCĚ jsme vydali metodické a pracovní listy na podporu polytechnického vzdělávání v MŠ, vytvořené v projektu Jak učit POLY - rozvoj kompetencí pro polytechnické vzdělávání v mateřských školách, <http://www.liska-evvo.cz/doc/jak-ucit-poly-1>

K metodickým listům jsme vytvořili 7 originálních sad pomůcek na téma VODA, ZEMĚ, VZDUCH, SLUNCE, ŘEMESLA, ZAHRADA a MATERIÁLY.

Další metodické materiály LÍSKY najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/metodicka-podpora>

❖ Vsetín proti chudobě – Vsetínské školy pro lepší svět

V pondělí 21. září proběhl již 3. ročník akce Vsetín proti chudobě – Vsetínské školy pro lepší svět, pod záštitou Mgr. Simony Hlaváčové, první místostarostky města Vsetín. Žáci vsetínských škol debatovali o globálních problémech současného světa a hledali jejich řešení.

V letošním ročníku se účastníci symposia rozhodli darovat finanční prostředky na nákup technologií pro čištění vody v Afghánistánu, protože věří, že čistá pitná voda je základní potřebou, na kterou by měl mít nárok každý obyvatel naší planety. Vybírali z pěti rozvojových projektů, které 5 skupin žáků, sestavených ze šesti škol, připravily pro pět programových zemí zahraniční rozvojové spolupráce České republiky: Etiopie, Bosna a Hercegovina, Mongolsko, Moldavsko a zmíněný Afghánistán.

Více o akci, o projektu i práce žáků najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/vsetin-proti-chudobe-vsetinske-skoly-pro-lepsi-svet-3>

❖ Navrhni projekt

Zkuste se rozhlédnout kolem sebe, v místě, kde žijete, nebo studujete. Myslíte, že by některé věci bylo možné dělat jinak a lépe? Eurocentrum Zlín zve studenty všech středních škol k účasti v soutěži názvem „Navrhni projekt“, www.zkola.cz

❖ Udržitelný rozvoj místo prázdných slibů

Summit OSN k udržitelnému rozvoji přijal novou agendu. Ta má během patnácti let zajistit důstojný život všem obyvatelům planety, <http://a2larm.cz/2015/09/udrzitelny-rozvoj-misto-prazdnych-slibu/>

❖ Anketa Strom roku 2015

V letošním ročníku ankety bylo zasláno 70 nominací na Strom roku. Odborná porota z nich vybrala 12 finálových stromů, které nyní soutěží o vítězný titul i finanční podporu veřejnosti. V našem regionu máme hned 2 finalisty. Vámi zvoleného finalistu můžete až do 10. října podpořit dvěma způsoby – zasláním DMS nebo sbíráním podpisů na zakoupené hlasovací archy. Výtěžek charitativní ankety pak navrhovatelé finalistů použijí k odborným ošetřením, většímu zviditelnění stromů (např. informační tabule) nebo novým výsadbám. O konkrétním účelu, na který přispíváte, se můžete informovat na profilu svého finalisty. Na vítězný Strom roku 2015 navíc čeká poukaz na ošetření od arboristické firmy Prostrom Bohemia a postup do mezinárodního kola ankety Evropský strom roku, <http://stromroku.cz/>

Anketou Strom roku chceme podpořit aktivní lidi v péči o stromy v jejich okolí. Zároveň chceme veřejnosti představit zajímavé stromy s příběhem, které jsou naším přírodním bohatstvím a zaslouží si pozornost.

Seznam 12 finálových stromů:

Jihočeský - Lípa Naděje (obec Libějovice, okres Strakonice)
Královéhradecký – Velešická lípa (obec Sběř, okres Jičín)
Liberecký – Tatobitská tisíciletá lípa (obec Tatobity, okres Semily)
Liberecký – Lípy u Karla Velikého (obec Jilemnice, okres Semily)
Moravskoslezský – Dub v zámeckém parku Šilheřovice (obec Šilheřovice, okres Opava)
Olomoucký – Bělolhotský baobab (obec Bílá Lhota, okres Olomouc)
Hlavní město Praha – Vrba zapomenutá (MČ Praha - Suchdol)
Středočeský – Chorušická lipka (obec Chorušice, okres Mělník)
Středočeský – Masarykova lípa (obec Drahelčice, okres Praha-západ)
Vysočina – Javor z Fryšavy (obec Fryšava pod Žakovou horou, okres Žďár nad Sázavou)
Zlínský – Líska turecká v Holešově (obec Holešov, okres Kroměříž)
Zlínský – Horákův dub (obec Poličná, okres Vsetín)

Zdroje (nejen) pro EVVO

- 21. září 2015 vyhlásilo MŽP **program na podporu projektů NNO - podprogram na podporu projektů NNO působících v oblasti ochrany životního prostředí a udržitelného rozvoje pro rok 2016**. Podprogram je určen na podporu neinvestičních projektů realizovaných nestátními neziskovými organizacemi. Uzávěrka příjmu žádostí je dne 21. října 2015. Podrobnější informace, kompletní text vyhlášení podprogramu a formulář žádosti naleznete na webových stránkách MŽP na adrese http://www.mzp.cz/cz/podpora_projektu_nno_2016
- 3. výběrové kolo Programu 3P, vyhlášovatel Nadace rozvoje občanské společnosti
<http://nno.ecn.cz/index.stm?apc=nF2xx1--&x=2447443>

Zdravé stromy pro zítřek, vyhlášovatel Nadace Partnerství
<http://nno.ecn.cz/index.stm?apc=nF2xx1--&x=2447441>

3. ročník programu Pomáhej, vyhlášovatel Nadace VIA
<http://nno.ecn.cz/index.stm?apc=nF2xx1--&x=2447444>
- Podzimní kolo programu souSedíme si, vyhlášovatel Nadace VIA
<http://nno.ecn.cz/index.stm?apc=nF2xx1--&x=2447445>

- Programy státní podpory práce s dětmi a mládeží pro NNO, vyhlašovatel Ministerstvo školství ČR
<http://nno.ecn.cz/index.stm?apc=nF2xx1--&x=2447449>
- Zelené oázy, vyhlašovatel Nadace Partnerství
<http://nno.ecn.cz/index.stm?apc=nF2xx1--&x=2447442>
- **Nadace VIA vyhlašuje opět grantová kola pro Rychlé granty na krátkodobé projekty do 6 měsíců**, kdy můžete získat až 30 000 korun. Uzávěrka programu je vždy první čtvrtek v měsíci. Více informací včetně formuláře žádosti a textu vyhlášení najdete na stránce Rychlých grantů:
<http://www.nadacevia.cz/cz/granty-a-podpora/podpora-mistnich-iniciativ/mesta-z-jineho-testa-rychle-granty-2015>
- Granty Evropské nadace mládeže Vyhlašovatel **European Youth Foundation**,
<http://nno.ecn.cz/index.stm?apc=nF2xx1--&x=2425367>

Pozvánky na akce, vzdělávací a osvětové programy v regionu

- Pozvání na **Den otevřených dveří v biofarmě Juré v Lůžkovicích u Zlína, sobota 10. října**, 13-18 hodin.
- **Přírodovědná akademie - večerní vzdělávací kurz pro veřejnost**. První ukázková přednáška "Plazi ČR" Ivana Zwacha je 8. října od 18.00 hodin. Přijďte se podívat a rozhodnout se, jestli budete navštěvovat celý kurz. Vše potřebné včetně přihlášky najdete na webu www.ddmsikula.cz/akademie/index.html
- **Seminář "Odlévání zvířecích stop"**, který se uskuteční v sobotu 24.10.2015, od 10 hodin, ve Slovensko-českém informačním centru Kohútka, www.ochrancic.cz, přihlášky: nemcovar@seznam.cz
- **Pozvánka do Hostětína**. Rádi byste se dozvěděli více o využívání energie v domácnostech? Chcete podpořit šetrný vztah k přírodním zdrojům? Efektivní využívání energie v domácnosti nemusí být žádná věda! Připravili jsme pro vás kurz, na kterém se dozvíte velmi užitečné informace o možnostech úspory energie v domácnosti. A navíc můžete inspirovat také svoje okolí jako dobrovolníci v otázkách úspor energie. Kurz proběhne 9. října v Brně a 10. října v Hostětíně, je zdarma a otevřený široké veřejnosti.
bit.ly/SkoleniHostetin
bit.ly/SkoleniBrno
- **14/15 Baťův institut Zlín**, nabídka na www.14-15.cz

Pozvánky na akce a vzdělávací programy v jiných místech ČR

- **Konference Inovace výuky**
 V letošním roce proběhne již po čtvrté největší pedagogická konference v České republice. Pořádá ji Inovace výuky nově ve spolupráci s o.s. AISIS Kladno. Je určena pro vedoucí pracovníky škol a vzdělávacích institucí a samozřejmě pro učitelky a učitele mateřských, základních a středních škol.
 Letošní ročník s názvem "Učíme se z příběhů okolního světa" vyvede účastníky ven ze školy a nabídne různé přístupy na propojení vzdělávání se světem „tam venku“. Konference je určená učitelům, ředitelům škol, rodičům – jednoduše všem těm, kteří se zajímají o inovace ve vzdělávání.
 Přijďte se podívat, jak lze čerpat inspiraci z firem, divadel, filmů, historických i moderních zdrojů, volnočasových aktivit! <http://www.inovacevyuky.cz/>

Vzdělávání a metodická podpora EVVO

- **Dvoudenní workshop pro učitele MŠ „Učíme se s POLY“**, na kterém představíme pomůcky a metodiky z projektu Jak učit POLY. Termín 15.10.- 16.10.2015, Hájenka Na novém světě, Semetín, Vsetín.

Obsah:

- ✓ úvod do polytechnického vzdělávání, motivace, návaznost na RVP PV,
- ✓ metody a činnosti vhodné pro polytechnické vzdělávání – praktické ukázky ze 7 sad pomůcek a metodik (témata voda, země, vzduch, slunce, materiály, řemesla a zahrada),
- ✓ výměna zkušeností a příkladů dobré praxe.

- **Seminář globálního rozvojového vzdělávání pro pedagogy 1. stupně ZŠ Svět v jednom dni**, Vsetín, 25.11.2015, <http://www.liska-evvo.cz/doc/arpok-spousti-prihlasovani-na-seminare-1>

- **Celodenní workshop pro učitele MŠ „Učíme se s POLY“**, na kterém představíme pomůcky a metodiky z projektu Jak učit POLY. Termín: 26.11.2015, ZŠ Rokytnice, Vsetín.

<http://www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele>

- **Specializační studium pro školní koordinátory EVVO v MŠ, ZŠ, SVČ**

LÍSKA připravuje otevření specializačního studia pro školní koordinátory EVVO.

Jedná se o studium k výkonu specializovaných činností v oblasti environmentální výchovy – v souladu s § 9, odst. 1, písm. d) vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění vyhlášky č. 412/2006 Sb. („specializační studium“).

Termín realizace: únor 2016 - duben 2017.

Kurz proběhne v rozsahu 250 vyučovacích hodin (tj. 187,5 šedesátiminutových hodin) přímé výuky, které je zakončeno obhajobou písemné závěrečné práce a závěrečnou zkouškou. Obhajoba závěrečné práce a závěrečná zkouška nejsou zahrnuty do 250 hodin studia. Závěrečná práce obsahuje Školní program EVVO, vytvořený účastníkem studia pro vlastní školu či školské zařízení, <http://www.liska-evvo.cz/doc/specializacni-studium-pro-skolni-koordinatory-evvo>

- **Vzdělávací kurz Praktická péče o zahradu společně s dětmi**

Cyklus seminářů zahrnuje jak teoretickou, tak praktickou přípravu pedagogů na plánování zahrad, jejich údržbu a efektivní organizaci práce na nich. Účastníci kurzu jsou seznamováni s moderními trendy a technologiemi šetrnými k přírodnímu prostředí i jejich rozpočtu.

Termín realizace: únor 2016 – květen 2017, <http://www.liska-evvo.cz/doc/nabidka-noveho-vzdelavaciho-kurzu-prakticka-pece-o-zahradu-spolecne-s-detmi>

Programy a služby Líska a dalších organizací pro školy a školská zařízení, neziskové organizace na podporu EVVO v regionu

- Pokud potřebujete při plánování či realizaci environmentální výchovy konkrétní **metodickou pomoc a konzultace, máte zájem o elektronickou rozesílku, materiály k EVVO, vzdělávací akce, výukové programy pro žáky, kontakty na organizace** apod., potom využijte služby a programy Líska, o.s.
 Kontakt: infoevvo@seznam.cz, telefon 605 806 840
- Školám s trvalejším zájmem o environmentální výchovu doporučujeme zapojení do **sítě M.R.K.E.V.** (základní a střední školy) a **sítě Mrkvička** (mateřské školy). Do obou sítí je možné se registrovat průběžně. Veškeré **informace o podmínkách registrace** naleznete na: <http://www.pavucina-sev.cz>, sekce Pro školy.
 Krajským koordinátorem ve Zlínském a Moravskoslezském kraji je **ALCEDO – středisko volného času Vsetín**, zde získáte další informace a přihlášky, alcedo@alcedovsetin.cz

Výukové programy pro MŠ, ZŠ a SŠ

- Nabídku **výukových programů středisek ekologické výchovy a organizací** najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/programy-a-souteze-pro-zaky>
- LÍSKA připravila **výukové programy pro mateřské školy, školní družiny a ročníky na I. stupni ZŠ**.
 Kontakt 605 445 847, <http://www.liska-evvo.cz/doc/nabidka-vyukovych-programu-lisky-1>
- Nabídka **výukových programů a exkurzí Vzdělávacího a informačního střediska Bílé Karpaty, o.p.s., Veselí n.M.**, <http://vis.bilekarpaty.cz/>
- Nabídka **lektorských programů z Muzea regionu Valašsko, p. o., zámku Kinských ve Valašském Meziříčí**.
<http://www.muzeumvalassko.cz/vystavy/spolecenskovedni-lektorske-programy-pro-ms-zs-ss/>

Tipy na pobyty, tábory a dovolenou pro rodiny s dětmi

Nabídky najdete na: <http://www.liska-evvo.cz/doc/tabory>

Tipy na výlety, exkurze, výstavy (nejen) pro školy

- Naplánujte si návštěvu **14/15 Baťova institutu Zlín**, www.14-15.cz
- Muzeum regionu Valašsko**, aktuální nabídku najdete na <http://www.muzeumvalassko.cz>

Soutěže (nejen) pro školy a skupiny dětí

Přehled soutěží najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/volny-cas>

- **Ekologická olympiáda pro středoškoláky**, 8.-9.10.2015, Valašské Klobouky.
- **Eko-olympiáda pro základní školy, ZŠ Zlín - Štípa – středa 25.5.2016**
- **Badatelsky orientované vyučování**
 Projekt Badatelé.cz je výsledkem spolupráce Sdružení TEREZA a týmu učitelů, kteří pracovali 2 roky na metodě umožňující zařazovat badatelsky orientované vyučování do běžné výuky na ZŠ. Cílem této metody je pěstovat v žácích přirozenou zvědavost.
 Více na <http://badatele.cz/cz>
 Naše lísková žákovská badatelská konference **ŽBAKO proběhne 5. května 2016 ve Vsetíně.**

- **6. ročník soutěže s tematikou ochrany klimatu - CO2 liga, www.co2liga.cz**
 Soutěž zprostředkovává žákům, studentům i veřejnosti informace o globální změně klimatu a o změnách, které můžeme očekávat v České republice. Je určena pro studenty ve věku cca 13-17 let (ZŠ, SŠ).

Poutavou a neotřelou formou, prostřednictvím soutěžních úkolů a díky „učení prožitkem“ si soutěžící vyzkouší a dozví se, že naši krajinu i společnost čekají vlivem měnícího se klimatu změny, jaké asi budou a jak se na ně mohou připravit. Na vlastní kůži prožijí, jaké by to bylo, kdyby v jejich obci chyběla voda tak, jako je tomu dnes třeba v Barceloně. Zjistí, že lze vyjít i menším množstvím energie při bydlení než jsme zvyklí a jak čelit vlnám veder takovým, jaké byly v Evropě v roce 2003. Vyzkouší si, zda se obejdeme bez potravin přivezených z druhého konce světa či že lze vyměnit čtyři kola auta za své dvě nohy. Budou zkoumat ve škole i doma.

Budou zkoušet a zkoumat, měřit a počítat, dotazovat se spolužáků, rodičů a okolí, informovat a sdílet, vymýšlet a tvořit. Své získané zkušenosti, měření, výsledky ankety či osobní prožitky zpracují, vyhodnotí a představí nejen spolužákům a kamarádům, ale osloví i ostatní osoby v rámci školy a rodiny.

Prostřednictvím prvků projektového vyučování zpracují žáci a studenti aktuální téma, budou se věnovat průřezovým tématům environmentální výchova a mediální výchova, to vše s co největší návazností na praxi a každodenní život. Velký důraz je kladen na rozvoj klíčových kompetencí žáků. Celá soutěž probíhá online prostřednictvím Google aplikací, se kterými se žáci naučí pracovat.

Soutěž probíhá **od října 2015 do dubna 2016** a bude mít 5 kol s tematicky různým zadáním (úvodní kolo: klimatická změna; a poté 4 specializovaná témata: voda, energie a bydlení, jídlo, doprava).

Přihlašujte se na www.co2liga.cz

- **Soutěž Kniha je kamarád**
 Do 15. října 2015 zaslat své doporučení zajímavé knihy vhodné pro děti či mládež: jakýmkoliv způsobem doporučit knihu svým kamarádům, textem (obsahem, anotací, lákavou ukázkou zpracovanou vlastními slovy), ilustrací, popřípadě kombinací ilustrace a textu.
 Kontakt: PhDr. Jaroslava Ševčíková, ZŠ Vsetín, Sychrov 97, jaroslava.sevcikova@zssychrov.cz
- **Dům dětí a mládeže v Uherském Hradišti, jeho odloučené pracoviště Trnka, vyhlašuje výtvarnou soutěž „Stromy ve víru podzimních barev“, <http://www.trnka.xf.cz/>**

Projekty (nejen) pro školy a skupiny dětí

Fairtradové školy

jsou součástí kampaně Fairtradová města – mezinárodní iniciativy označování míst, kde je podporován fair trade. Cílem kampaně je osvěta v oblasti fair trade a podpora prodeje fairtradových produktů v daném místě.

Pro bližší informace a podporu v získání statusu kontaktujte:

http://www.fairtradovamesta.cz/o_fairtradovych_mestech/skoly

Světová škola

Certifikát uděluje společnost Člověk v tísni, o.p.s. ve spolupráci s dalšími neziskovými organizacemi (ADRA, o.s., EDUCON, NaZemi, ARPOK). O získání se mohou ucházet základní i střední školy po splnění několika kritérií.

Globální rozvojové vzdělávání

Náměty a projekty do výuky získáte na <http://www.globalnirozvojovevzdelavani.cz>

Odpovědná škola

Značku Odpovědná škola uděluje Asociace společenské odpovědnosti školám, které kromě klasického vzdělávání žáků vnímají kulturní, sociální a vzdělávací potřeby místa, ve kterém působí.

Cílem projektu je zvýšit povědomí o společenské odpovědnosti u škol a příklady dobré praxe inspirovat ostatní. Chceme dosáhnout toho, že se stane odpovědné chování dětem, studentům, ale i rodinám naprosto přirozené a automatické jako základní počty.

<http://www.spolecenskaodpovednostfirem.cz/odpovednaskola>

Skutečně zdravá škola

Proběhla pilotní fáze programu Skutečně zdravá škola. Patnáct škol z celé republiky program pomáhalo ověřit a taktéž jej připomínkovaly a poskytly cennou zpětnou vazbu.

Jsou mezi nimi školy veřejné i soukromé, mateřské, základní i střední. Zástupci škol se shodují, že program mezi žáky vzbudil zájem o téma stravování, na pozemcích škol vznikly zeleninové zahrádky a většina škol oslovila nové dodavatele potravin. To všechno a víc za pouhých 5 měsíců fungování programu.

Nyní se mohou školy hlásit do "ostrého" programu a zlepšit své stravování a výuku o jídle za pomoci Skutečně zdravé školy.

Konference [Skutečně zdravá škola](#), která je zaštitěna ministrem životního prostředí, panem Mgr. Richardem Brabcem, pražským radním pro Zdravotnictví a bydlení, panem Ing. Radkem Lackem a předsedou Výboru zdravotnictví a bydlení ZHMP, panem Ing. Milošem Růžičkou. **Praha, 24.10.2015**

Více o iniciativě a programech na webu a Facebooku. <https://www.facebook.com/skutecnezdravaskola>, <http://www.skutecnezdravaskola.cz>, Telefon: 732 967 206

Zelené okénko

Zelené úřadování

je zkrácený název pro environmentálně příznivé chování institucí financovaných z veřejných prostředků, jako jsou např. obecní, městské či krajské úřady, školy, školky, domy s pečovatelskou službou. Zahrnuje jednak systémová opatření zaměřená zejména na provoz a chování (např. oboustranný tisk dokumentů, zatahování žaluzií na noc) a jednak nakupování.

Zelené nakupování

je takový způsob nákupu či zásobování, při kterém je brán ohled na dopad vybraného zboží a služeb na životní prostředí. Vybírají se produkty, jejichž negativní dopad na životní prostředí je co nejnižší. Kritéria, která se při tom berou v úvahu, jsou například recyklovatelnost, biologická rozložitelnost, materiální a energetická náročnost výroby, zdravotní nezávadnost, transportní vzdálenost od výrobce ke spotřebiteli atd.

Doporučujeme stránky Ekologického institutu Veronica, který se zeleným úřadováním a zeleným nakupováním dlouhodobě zabývá a vydal řadu materiálů. Více na www.veronica.cz či www.umenivybirat.cz (o udržitelné spotřebě v domácnosti).

Žijte BIO

na www.bio-info.cz vám přináší návody a inspiraci, jak žít zodpovědný život, každý den. Pokud považujete hodnoty jako šetrné zacházení s přírodními zdroji, zodpovědnost či etiku za důležité, pak rubrika „Žijte BIO“ je právě pro vás. Je určena pro ty z vás, kteří život vychutnávají plnými doušky a zároveň berou ohled na druhé a přírodu.

Stránky sdružení TEREZA

www.nejsetrnejsi.cz

Objevili jsme výrobky z bioplastu BIODORA! Biodora® výrobky nejsou z plastu z ropy, ale z kukuřičného bioplastu - nemají tak žádné chemikálie, nic se z nich neuvolňuje, mohou je i nejmenší děti a hlavně jsou rozložitelné - jsou tedy šetrné pro vás, děti i přírodu.

Svačkové boxy, misky, krájecí prkénka, kuchyňské nádoby a další super výrobky z kukuřičného bioplastu PLA, obvykle naskladňujeme 1x za měsíc, nyní jsme museli naskladnit již 2x za týden abychom měli vše skladem. Kompletní sortiment všech výrobků Biodora® na: <http://www.eko-plasty.cz/biodora/>

Fair Trade (Spravedlivý obchod)

Fair trade je způsob obchodu, který dává drobným pěstitelům, řemeslníkům i zaměstnancům ze zemí Afriky, Asie a Latinské Ameriky možnost užít se vlastní prací za důstojných podmínek. Pokud si český spotřebitel koupí fairtradový výrobek, dává tak přednost výrobkům, za nimiž nestojí zneužívání dětské práce, nelidské pracovní podmínky, či devastace životního prostředí. Více informací najdete na www.nazemi.cz/fairtrade

❖ Prodejní místa:

- Výrobky Fair trade můžete zakoupit v Lísce - budova Základní školy Vsetín,**
 Rokytnice 436, <http://www.liska-evvo.cz/doc/kontakty>
 Pondělí - čtvrtek: 8.30 – 11.00, 12.00 – 15.00 hodin
 Návštěvu si můžete domluvit předem na infoevvo@seznam.cz nebo 604 650 109.
Zajistíme pro Vás též fairtradové občerstvení či balíčky na vašich akcích.
- Ve Vsetíně můžete navštívit **Poetickou kafeterii** (v sousedství parkoviště u Jednoty).
 V nabídce kávy a čajů si vyberete i ty se značkou Fair Trade, více na www.poetkafeterie.cz

Líska je členem pracovní skupiny pro **Fairtradové město Vsetín**.

Líska je místním podporovatelem **fair trade**, http://fairtradovamesta.cz/mistni_podporovatele

Líska je podporovatelem kampaně **Za férovou čokoládu!** <http://cz.makechocolatefair.org/supporters>

Biopotraviny, místní produkty, regionální značky, farmářské trhy a obchůdky

- Lískový web www.poctivevyrobene.cz
- Regionální značky** <http://www.regionalni-znacky.cz>
- Sdružení Tradice Bílých Karpat** koordinuje facebookovou kampaň na podporu místních výrobků.
 Více na <http://tradicebk.cz/files/dokumenty/TZ%20kampan.pdf>

Recepty z naší kuchyně – patronkou rubriky je paní Milena Kovaříková

Těšíme se na zajímavé a chutné recepty z Vašich kuchyní. Vítejte recepty pro domácí i školní vaření. Originální recepty, nebo ověřené recepty s uvedením zdroje můžete posílat na infoevvo@seznam.cz
 Rádi bychom podpořili místní produkty, zdravé stravování, fairtradové suroviny, tradiční recepty a recepty v návaznosti na zvyky a tradice našeho regionu.

➤ Domácí pletýnky

Kvásek: 250ml vlažné vody, špetka cukru, polovina kostky droždí, 2 lžíce hladké mouky necháme vzejít. Do mísy dáme 400g hladké mouky, 100g polohrubé mouky, 2 lžíce Solamylu, 3 až 4 lžíce oleje, 1 lžička soli, špetka drceného kmínu. Přilijeme vzešlý kvásek a zpracujeme vláčné těsto, které poprášíme moukou, pod utěrkou necháme vykynout, během kynutí jednou až dvakrát štouchneme vařečkou do těsta aby spadlo. Po vykynutí tvoříme houstičky, které klademe na pečicí papír, potřeme rozšlehaným vejcem, posypeme hrubou solí a kmínem. Pečeme při 180 stupních do zlatova.

➤ JABLEČNÝ KOLÁČ S OBILNOU KÁVOU

Šťavnatý koláč se spoustou jablek.

V míse smícháme půl kila polohrubé mouky, 120 g pohankové mouky, špetku soli, 100 g sušené třtinové šťávy (nebo cukru), 2 lžičky kypřicího prášku, 1 lžičku jedlé sody, 20 g kaka, 250 ml obilné kávy, 80 ml oleje, 125 ml rostlinného mléka a 250 g najemno nastrohaných jablek. Těsto rozetřeme do vymaštěného pekáčku nebo na plech a poklademe 500 g strouhaných jablek promíchaných se třemi lžícemi rýžového sirupu (nebo cukru) a lžící skořice. Povrch posypeme vlašskými ořechy a pečeme při 180 stupních 45 – 55 minut.

Kuchařka ze Svatojánu

➤ Zelný salát s koprem

Bílé zelí (jemně nakrájené)

Kopr

Cibule (drobně pokrájená)

Sůl

Med (podle chutě)

Citronová šťáva

Olej (není nutný)

Postup: Jemně pokrájené zelí dáme do mísy, osolíme, trochu osladíme a promícháme. Zelí i trochu pomačkáme, aby pustilo šťávu. Pak přidáme nakrájenou cibuli, kopr a trochu oleje, dochutíme citronovou šťávou a dáme do chladna proležet alespoň na 60 minut.

Přírodní zahrady

- **Jak na přírodní zahradu** Vám PORADÍ v Ekologickém institutu Veronica <http://www.veronica.cz/?id=418>
- **Kde jsou přírodní zahrady v Česku?**, Přehledná mapa přírodních zahrad na Ekomapě, http://www.veronica.cz/ekomapa#k=priroda_zahrady&r=cr
- **Ukázkovou přírodní zahradu a sad najdete v Centru Veronica Hostětín** <http://hostetin.veronica.cz/ukazkova-prirodni-zahrada-sad>

Publikace, časopisy, zpravodaje, učební pomůcky, hračky, odkazy a portály

- Vydali jsme pro vás v LÍSCE **metodické a pracovní listy na podporu polytechnického vzdělávání v MŠ**, vytvořené v projektu Jak učit POLY - rozvoj kompetencí pro polytechnické vzdělávání v mateřských školách. <http://www.liska-evvo.cz/doc/jak-ucit-poly-1> K metodickým listům jsme vytvořili originální sady pomůcek.
- **Výtvarné podzimní nápady** najdete na <http://www.i-creative.cz/2015/09/07/vytvarka-podzim/>

Zprávy a inspirace ze škol, neziskových organizací, veřejné správy

- **Jablečnou slavností v Hostětíně odstartovala letošní kampaň o stromech**
Osvětovou kampaň **Stromy a my** odstartovala v neděli 20. září LÍSKA. Stalo se tak na Jablečné slavnosti v Hostětíně, kde návštěvníky čekala tradiční oslava jablek, řemesel a kultury. Pátý ročník kampaně potrvá až do 30. října. Lidé se během ní mohou těšit na řadu akcí zaměřených na téma stromy, které se uskuteční na mnoha místech ve Zlínském kraji.

„Kampaň je inspirována zejména tradičním Dnem stromů (20. října). Cílem je upozornit na skutečnos, že stromy jsou jedinečné a pro nás velmi důležité. Je potřeba je nejen chránit, ale také znovu vysazovat a opečovávat. Zkrášlují města, parky, zahrady, zahrady a dávají řadu nejrozličnějších plodů. Především jsou ale důležité jako součást krajiny a zdroj životně důležitého kyslíku. Potřebujeme je všichni a musíme se o ně poctivě starat,“ zdůraznila jeden ze smyslů kampaně předsedkyně LÍSKY Iva Koutná.

Organizátoři kampaně věří, že lidé během akcí objeví informace, které budou lidi inspirovat k oslavě přírody, barevných listů a především stromů. Do kampaně se zapojilo několik organizací. LÍSKA po celou dobu nabízí školám výukový program pro školy nazvaný Stromy kolem nás a dále připravuje dva Barevné víkendy s LÍSKOU pro rodiny s dětmi v krásné přírodě podhůří Javorníků.

Park Rochus – odborný garant kampaně – připravuje na sobotu 3. října procházku nazvanou Za skrytými poklady přírody, která odhalí mnohá tajemství skrývající se v křovinaté stráni na úpatí Černé hory v areálu Parku Rochus na Uherskohradištsku. V závěru kampaně se pak příznivci stromů sejdou na tradiční akci nazvané Stromy pro Rochus, která se uskuteční v sobotu 24. října.

Dalším ze zapojených partnerů je Muzeum regionu Valašsko, které připravilo pro školy výstavu starých a krajových odrůd jablek a přitom jim ukáže, jak se ovoce moštuje, pěstuje nebo jak se vyrábí třeba jablečné prostírání. Tato výstava bude k vidění v zámku Lešná u Valašského Meziříčí od 12. do 30. října. Základní škola v Liptále připravuje s rodiči Podzimní slavnost. DDM Uherský Brod – Centrum ekologické výchovy Chrupa se ke slavnostem rovněž přidá. V sobotu 10. října se uskuteční Slavnost padajícího listí – výlet za stromy rostoucími v Bílých Karpatech. Chybět nebude 21. října ani moštování jablek v zahradě Jamy.

Dům dětí a mládeže v Uherském Hradišti, jeho odloučené pracoviště Trnka, vyhláší výtvarnou soutěž „Stromy ve víru podzimních barev“ a v úterý 20. října zve na Den stromů v Redutě, což bude zábavně naučné dopoledne s tematikou stromů na podzim. Akce je určena jak pro školy, tak také pro veřejnost.

Významnou celostátní akcí je anketa Strom roku 2015, více na <http://stromroku.cz/>

Více informací najdete na <http://www.liska-evvo.cz> nebo <https://www.facebook.com/pages/Stromy-a-my>

Zprávy z webových stránek a tisku, odborné články

➤ Udržitelný rozvoj místo prázdných slibů

Summit OSN k udržitelnému rozvoji přijal novou agendu. Ta má během patnácti let zajistit důstojný život všem obyvatelům planety. <http://a2larm.cz/2015/09/udrzitelny-rozvoj-misto-prazdnych-slibu/>

- **Proč biobavlna?** Běžně pěstovaná bavlna zabírá necelá 3 % ze světově obdělávané půdy, ale spotřebuje zhruba 25 % všech insekticidů a 10 % všech herbicidů vyrobených na světě. Při pěstování bavlny se používají chemické látky zakázané při pěstování plodin. Po vypěstování je bavlna zpracovávána za použití dalších toxických látek, z nichž část ve vláknech zůstává a dostává se do kontaktu s pokožkou. Semena z bavlny ošetřené toxickými chemikáliemi se zpracovávají na krmivo pro zvířata a na olej využívaný při výrobě cukrovinek a pečiva. Na výrobu jednoho trička a jedné džínů se spotřebuje okolo půl kila pesticidů a syntetických hnojiv. Přes 25 milionů lidí ročně utrpí otravu pesticidy a kolem 20 tisíc na tyto otravy zemře. Proto tierra verde, výrobce skvělé české ekodrogerie používá biobavlnu, ze které nabízí síťovky a nově i sáčky na potraviny a nákupy. <https://eshop.tierraverde.cz/tierra-organica/>

Environmentální informační servis Líska:

- **Pravidelná elektronická rozesílka**, www.liska-evvo.cz/rozesilka
Rozesílku tvoří pozvánky na vzdělávací a osvětové akce, akce pro děti a mládež, informace o změnách v legislativě, o dění v oblasti EVVO a neziskového sektoru, o vyhlašovaných grantech, publikacích, pomůckách, zajímavé články, odkazy i příklady dobré praxe.
- **Webové stránky** www.liska-evvo.cz
- **Knihovna** www.liska-evvo.cz/doc/knihovna
- Prodej a distribuce materiálů k EVVO.
- **Krajský kalendář akcí EVVO ve Zlínském kraji** na www.liska-evvo.cz/akce
Společná prezentace a přehled akcí je významným tradičním nástrojem pro jednání s partnery, přípravu projektů i přiblížení EVVO veřejnosti a médiím. Pozvánky a informace zasílejte na elektronickou adresu Líska: infoevvo@seznam.cz
- **Osvětové a informační kampaně** www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

LÍSKA, z.s., tel: 605 806 840, infoevvo@seznam.cz, www.liska-evvo.cz

Lísku najdete i na FACEBOOKU – přidejte se k našim tématům na stránkách:

Sdružení Líska / Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny

Sdružení Líska / Ptáci – žijí tady s námi

Sdružení Líska / Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené

Sdružení Líska / Stromy a my

Sdružení Líska / Cesty za poklady ve Zlínském kraji

Sdružení Líska / ŽABAKO – žákovská badatelská konference

Sdružení Líska / Jak učit POLY

Sdružení Líska / Poctivě vyrobené – podpora regionálních produktů ve ZK

Rozesílku připravuje a rozesílá Líska - občanské sdružení pro EVVO ve Zlínském kraji s finanční podporou Zlínského kraje. Distribuci pro síť škol Mrkvička a MRKEV zajišťuje ALCEDO – středisko volného času Vsetín, www.alcedovsetin.cz

Inovace informačního a komunikačního servisu byla podpořena z Programu Švýcarsko-české spolupráce. Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union.

Pokud si nepřejete informace touto cestou dostávat, nebo u vás došlo ke změně adresy, prosím, neváhejte nás kontaktovat.